

ÎNCHEIERE

8 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecător
judecătorii

Mariana Pitic
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de către Simașco Tatiana, Lupașco Svetlana și alții, reprezentați de către avocatul Lazari Constantin,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Braga Victor, Braga Svetlana, Cristea Aurel, Goraș Lidia, Colac Ana, Ceban Nichifor, Ceban Maria, Oberst Cristina, Olenițaia Galina, Olari Alexandr, Iordachi Valeriu, Buhalo Nicolai, Coban Valeriu, Burdila Mariana, Burdila Ion, Buhalo Ghenadii, Popa Oleg, Postovoi Mihai Verbovschii Valerii, Văcări Ion, Simașco Natalia, Bălan Sergiu, Colac Gheorghii, Ploia Vitalie, Tihon Gheorghe, Corescu Mihai, Ungerean Victor, Roșca-Ceban Andrei, Slavov Ivan, Slavov Evghenia, Bucătari Olga, Suhovirschi Veronica, Suhovirschi Sergiu, Jantuan Mihai, Gajim Iurie, Lupu Lilia, Gajim Natalia, Braga Olesea, Popov Elena, Railean Victor, Leahu Ana-Maria, Doni Nina, Chirilenco Ana, Suhovirschi Inga, Vizitiu Natalia, Nicolaeva Pasha, Stoian Sergiu, Foltea Constantin, Moldovan Liliana, Lupu Marcel, Plorti Alexei, Olari Serghei, Buruian Margarita, Drugalev Ana, Gudei Tatiana, Nudeliman Galina, Saratiu Irina, Cuculescu Tatiana, Banu Elena, Cristea Tatiana, Tudoreanu Nina, Costăș Diana, Cuvilenco Andrei, Bălan Serghei, Pălărie Andrei, Leontieva Tatiana, Ploia Zinaida, Busuioc Leonid, Eremia Cristina, Eremeia Inna, Jechiu Zinaida, Corduneanu Natalia, Varnacova Victoria, Rogai Nicolae, Priboi Natalia, Halînga Rodica, Ualînga Veaceslav, Jechiu Victor, Ilalcu Silvia, Olari Artur, Olari Tatiana, Milentiev Veacaslav, Milentiev Veaceslav, Begleț Tatiana, Medovscaia Alexandra, Nacu Iurii, Rucinov Ivan, Rucinova Tatiana, Babenco Victor, Tofilat Tatiana, Ostanina Tatiana, Eremia Anatolii, Moldovan Victor, Calanca Evdochia, Calanca Dmitrii, Dmitrașcu Agafia, Popovici Elena, Jardan Lucia, Lupu Dorin, Lupu Vasilisa, Caireac Vitalii, Guțu Oxana, Guțu Anastasia, Railean Maria, Bețco Iurie, Rotam Denis, Jardan Andrei, Bețco Ion, Mihailova Ina, Mihailov Constantin, Begleț Constantin, Zaițev Serghei, Dintiu Marina, Reabconi Iulia, Reabconi Valentin, Frunze Valentin împotriva Consiliului municipal Chișinău, Primăria mun. Chișinău și Societății cu Răspundere Limitată „ADERO-IMPEX” cu privire la contestarea actelor administrative,

împotriva deciziei din 13 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de către Simașco Tatiana, Lupașco Svetlana, Buruian Margarita, Braga Svetlana, Olari Tatiana, Calancea Eudochia, Burdila Mariana, Railean Maria, Ceban Maria, Moldovan Liliana, Moldovan Victor, Jechiu Zinaida,

Olenițaia Galina, Braga Olesea, Suhovirschi Veronica, Suhovirschi Inga, Suhovirsch Sergiu, Varnacova Victoria, Corduneanu Natalia, Chalkos Ioannis Ilias, Chalkos Silvia Ion, reprezentați de către avocatul Lazari Constantin, fiind menținută hotărârea din 9 februarie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă:

Simașco Tatiana și Lupașco Svetlana, Braga Victor, Braga Svetlana, Cristea Aurel, Goraș Lidia, Colac Ana, Ceban Nichifor, Ceban Maria, Oberst Cristina, Olenițaia Galina, Olari Alexandr, Iordachi Valeriu, Buhalo Nicolai, Coban Valeriu, Burdila Mariana, Burdila Ion, Buhalo Ghenadii, Popa Oleg, Postovoi Mihai Verbovshii Valerii, Văcări Ion Simașco Natalia, Bălan Sergiu, Colac Gheorghii, Ploia Vitalie, Tihon Gheorghe, Corescu Mihai, Ungerean Victor, Roșca-Ceban Andrei, Slavov Ivan, Slavov Evghenia, Bucătari Olga, Suhovirschi Veronica, Suhovirschi Sergiu, Jantuan Mihai, Gajim Iurie, Lupu Lilia, Gajim Natalia, Braga Olesea, Popov Elena, Railean Victor, Leahu Ana-Maria, Doni Nina, Chirilenco Ana, Suhovirschi Inga, Vizitiu Natalia, Nicolaeva Pasha, Stoian Sergiu, boltea Constantin, Moldovan Liliana, Lupu Marcel, Plorti Alexei, Olari Serghei, Buruian Margarita, Drugalev Ana, Gudei Tatiana, Nudeliman Galina, Saratiu Irina, Cuculescu Tatiana, Banu Elena, Cristea Tatiana, Tudoreanu Nina, Costăș Diana, Cuvilenco Andrei, Bălan Serghei, Pălărie Andrei, Leontieva Tatiana, Ploia Zinaida, Busuioc Leonid, Eremia Cristina, Eremeia Inna, Jechiu Zinaida, Corduneanu Natalia, Varnacova Victoria, Rogai Nicolae, Triboi Natalia, Halînga Rodica, Halînga Veaceslav, Jechiu Victor, Halcu Silvia, Olari Artur, Olari Tatiana, Milentiev Veacaslav, Milentiev Veaceslav, Begleț Tatiana, Medovscaia Alexandra, Nacu Iurii, Rucinov Ivan, Rucinova Tatiana, Babenco Victor, Tofilat Tatiana, Ostanina Tatiana, Eremia Anatolii, Moldovan Victor, Calanca Evdochia, Calanca Dmitrii, Dmitrașcu Agafia, Popovici Elena, Jardan Lucia, Lupu Dorin, Lupu Vasilisa, Caireac Vitalii, Guțu Oxana, Guțu Anastasia, Railean Maria, Bețco Iurie, Rotam Denis, Jardan Andrei, Bețco Ion, Mihailova Ina, Mihailov Constantin, Begleț Constantin, Zaițev Serghei, Dintiu Marina, Reaboconi Iulia, Reabconi Valentin, Frunze Valentin au depus cerere de chemare în judecată la 24 august 2016 împotriva Consiliului municipal Chișinău și Primăria mun. Chișinău, intervenient accesoriu Societatea cu Răspundere Limitată „ADERO-IMPEX” cu privire la contestarea actelor administrative.

Reclamanții în motivarea pretențiilor au indicat că actele contestate a fost emise cu încălcarea legislației în vigoare.

S-a specificat că lotul de teren situat pe adresa N. Milescu Spătaru, nr. cadastral XXXXX, cu suprafața totală 0,41 ha a fost transmis în locațiune fără organizarea licitației publice, circumstanță care este contrară Legii privind administrația publică locală.

Oferirea în locațiune a loturilor din str. N. Milescu-Spătaru, bd. Mircea cel Bătrîn și bd. Dacia a fost acceptată în schimbul unui singur lot, tranzacția fiind efectuată în lipsa raportul privind valoarea bunului.

Au precizat reclamanții că lipsește consultarea populației care urma a fi desfășurată în temeiul Legii privind administrația publică locală, deoarece de către pârâți nu au fost luate permisiunile locuitorilor pentru proiectare unui complex în preajma blocului de locuit în baza Legii privind protecția mediului înconjurător.

În acest sens, s-a accentuat că certificatul de urbanism a fost emis fără acordul locuitorilor blocului din preajma eventualei construcții, precum și schița amplasării nefiind coordonată cu arhitectul general, iar darea în locațiune a fost efectuată în lipsa expertizei ecologice de stat.

Pe parcursul examinării cauzei, reclamanții la 27 decembrie 2017 au depus cererii prin care și-a concretizat pretențiile din acțiune și calitatea procesuală a părților (f.d. 71, 72, vol. II).

Suplimentar la cele invocate inițial, reclamanții au specificat că a fost respectată procedura extrajudiciară de soluționare a litigiului, înaintînd cererea prealabilă la 22 iulie 2016, iar răspunsul fiind recepționat la 29 iulie 2016.

S-a mai precizat că imobilul cu opt etaje, care urmează a fi construit în imediata apropiere a casei nr. 23, din str. Nicolae Milescu-Spătaru, mun. Chișinău, este la o distanță minimă și astfel, ulterioara construcție nu v-a mai permite locatarilor de la etajele inferioare, să beneficieze de lumina soarelui.

Reclamanții au indicat că la eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectare și a autorizației de construire, pârâtul nu a primit acordul vecinilor - locatarilor casei nr. 23, din str. Nicolae Milescu-Spătaru, mun. Chișinău (unde locuiesc reclamanții).

Consideră reclamanții că certificatul de urbanism pentru proiectare nr. 767/15 din 14 decembrie 2015, cât și autorizația de construire nr. 159-c/16 din 15 iulie 2016, au fost adoptate ilegal, or nu au fost respectate prevederile Legii privind principiile urbanismului și amenajării teritoriului și Legii privind autorizarea executării lucrărilor de construcție.

S-a menționat că încălcările legislației respective, au fost constatate și de către Inspekția de Stat în Construcții, la 17 februarie 2017, cînd a fost adoptată prescripția în adresa Primarului general al mun. Chișinău, prin care a și fost sistată valabilitatea autorizației de construire nr. 159-c/16, din 15 iulie 2016.

La adoptarea deciziei nr. 10/46 din 9 decembrie 2014, încheierea contractului de arendă nr. 6583/2015 din 12 ianuarie 2015, eliberării certificatului de urbanism pentru proiectare nr. 767/15 din 14 decembrie 2015 și eliberării autorizației de construire nr. 159-c/16 din 15 iulie 2016, Societatea cu Răspundere Limitată „ADERO-IMPEX”, a prezentat un pachet de documente insuficient, care a și stat la baza adoptării/emiterii actelor administrative contestate.

Reclamanții au precizat că pârâtul nu a prezentat toate documente care sunt obligatorii, la examinarea unor asemenea cauze civile și anume: actul de expertizare a solului (terenului dat sub construcție); acordul vecinilor - locuitorilor casei nr. 23 din str. Nicolae Milescu-Spătaru; documentația de proiect a IMP „Chișinău proiect” (menționată de către viceprimar); documentația de urbanism, amenajarea teritoriului în Planul Urbanistic General al or. Chișinău (lipsa căreia este menționată în Prescripția Inspekției de Stat în Construcții); Codul terenului care a fost dat sub construcție (care ar fi alăturat zonei rezidențiale, cu Codul R 6), dar care nu este indicat, prin urmare, s-a indicat că nu se cunoaște care este codul nemijlocit terenului respectiv de înregistrare la organul cadastral.

S-a specificat că temeinicia și legalitatea pretențiilor înaintate se certifică și prin documentul întocmit de Inspekția de Stat în Construcții, care au constatat lipsa următoarelor documente: elaborarea documentației de urbanism, amenajarea teritoriului-în planul urbanistic general al or. Chișinău; elaborarea și reglementarea

zonei funcționale a terenului respectiv, care este amplasat conform informației din certificatul de urbanism doar alăturat zonei rezidențiale, cu Codul R 6.

Reclamanții au menționat că au fost încălcate și prevederile deciziei Consiliului municipal Chișinău nr. 3/23 din 2 aprilie 2013, modificată prin decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 11/28-2 din 23 decembrie 2014, care prevede că în competența Consiliului intră și adoptarea deciziilor care țin de schimbul terenurilor conform actului de expertiză (costului) care lipsește, în speța dată.

Prin încălcarea normelor imperative prevăzute de legislația pertinentă litigiului, consideră reclamanții că urmează a fi depusă nulă (nulitatea absolută) decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 10/46 din 9 decembrie 2014, ca fiind adoptată ilegal, contractul de arendă nr. 6583/2015 din 12 ianuarie 2015 încheiat între Primăria mun. Chișinău și Societatea cu Răspundere Limitată „ADERO-IMPEX”.

S-a precizat că și certificatul de urbanism pentru proiectare nr. 767/15 din 14 decembrie 2015, a fost eliberat contrar prevederilor Legii privind protecția mediului înconjurător - în lipsa acordului locatarilor casei nr. 23 din str. Nicolae Milescu-Spătaru, mun. Chișinău.

Au solicitat reclamanții:

- anularea deciziei Consiliului municipal Chișinău nr. 10/46 din 9 decembrie 2014 cu privire la darea în arendă a unor loturi de pământ din str. N. Milescu-Spătaru, bd. Mircea cel Bâtrân și bl. Dacia Societății cu Răspundere Limitată „ADERO-IMPEX” în schimbul terenului arendat din str. Maria Drăgan”;

- anularea certificatului de urbanism pentru proiectare nr. 767/15 din 14 decembrie 2015;

- anularea autorizației de construire nr. 159-c/16, din 15 iulie 2016;

- declararea nulă a contractului de arendă nr. 6583/2015 din 12 ianuarie 2015 încheiat între Primăria mun. Chișinău și Societății cu Răspundere Limitată „ADERO-IMPEX”.

Prin hotărârea din 9 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, cererea de chemare în judecată înaintată de către Braga Victor, Braga Svetlana, Cristea Aurel, Goraș Lidia, Colac Ana, Ceban Nichifor, Ceban Maria, Oberst Cristina, Olenițaia Galina, Olari Alexandr, Iordachi Valeriu, Buhalo Nicolai, Coban Valeriu, Burdila Mariana, Burdila Ion, Buhalo Ghenadii, Popa Oleg, Postovoi Mihai Verbovschii Valerii, Văcări Ion, Simașco Natalia, Bălan Sergiu, Colac Gheorghii, Ploia Vitalie, Tihon Gheorghe, Corescu Mihai, Ungerean Victor, Roșca-Ceban Andrei, Slavov Ivan, Slavov Evghenia, Bucătari Olga, Suhovirschi Veronica, Suhovirschi Sergiu, Jantuan Mihai, Gajim Iurie, Lupu Lilia, Gajim Natalia, Braga Olesea, Popov Elena, Railean Victor, Leahu Ana-Maria, Doni Nina, Chirilenco Ana, Suhovirschi Inga, Vizitiu Natalia, Nicolaeva Pasha, Stoian Sergiu, Foltea Constantin, Moldovan Liliana, Lupu Marcel, Plorti Alexei, Olari Serghei, Buruian Margarita, Drugalev Ana, Gudei Tatiana, Nudeliman Galina, Saratiu Irina, Cuculescu Tatiana, Banu Elena, Cristea Tatiana, Tudoreanu Nina, Costaș Diana, Cuvilenco Andrei, Bălan Serghei, Pălărie Andrei, Leontieva Tatiana, Ploia Zinaida, Busuioc Leonid, Eremia Cristina, Eremeia Inna, Jechiu Zinaida, Corduneanu Natalia, Varnacova Victoria, Rogai Nicolae, Priboi Natalia, Halînga Rodica, Ualînga Veaceslav, Jechiu Victor, Ilalcu Silvia, Olari Artur, Olari Tatiana, Milentiev Veacaslav, Milentiev Veaceslav, Begleț Tatiana, Medovscaia Alexandra, Nacu Iurii, Rucinov Ivan, Rucinova Tatiana, Babenco Victor, Tofilat Tatiana,

Ostanina Tatiana, Eremia Anatolii, Moldovan Victor, Calanca Evdochia, Calanca Dmitrii, Dmitrașcu Agafia, Popovici Elena, Jardan Lucia, Lupu Dorin, Lupu Vasilisa, Caireac Vitalii, Guțu Oxana, Guțu Anastasia, Railean Maria, Bețco Iurie, Rotam Denis, Jardan Andrei, Bețco Ion, Mihailova Ina, Mihailov Constantin, Begleț Constantin, Zaițev Serghei, Dintiu Marina, Reaboconi Iulia, Reabconi Valentin, Frunze Valentin împotriva Consiliului municipal Chișinău, Primăria mun. Chișinău și Societății cu Răspundere Limitată „ADERO-IMPEX” cu privire la contestarea actelor administrative, a fost respinsă ca fiind nefondată (f.d. 168, 178-193, vol. II).

Pentru a hotărî astfel, instanța de judecată a considerat că probele anexate la dosar nu justifică pretențiile invocate în acțiune.

Prima instanță a punctat că prin dispoziția Primarului General al mun. Chișinău nr. 103-d din 7 februarie 2017, s-a dispus sistarea lucrărilor de construire și valabilitatea autorizației de construire nr. 159-c din 15 iulie 2017, eliberată Societății cu Răspundere Limitată „ADERO-IMPEX”, pentru construirea unui complex multifuncțional (bloc de locuit, centru comercial, prestări servicii, parcare auto subterană), cu nivele de înălțime S+P+8E, în limitele terenului arendat, nr. cadastral XXXXX, din str. Nicolae Milescu Spătaru, mun. Chișinău, pînă la aplanarea conflictului cu locatarii.

S-a reținut că prin încheierea din 17 martie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost suspendată executarea dispoziției nr. 103-d din 7 februarie 2017, emisă de către Primarul General al mun. Chișinău, iar prin hotărârea din 15 august 2016 a Judecătoriei Centru mun. Chișinău a fost anulată dispoziția Primarului General al mun. Chișinău nr. 843-d din 25 iulie 2016 cu privire la sistarea lucrărilor de construire și valabilitatea autorizației de construire nr. 159-c/16 din 15 iulie 2016, eliberată Societății cu Răspundere Limitată „ADERO-IMPEX” cu privire la construirea unui complex multifuncțional (bloc de locuit, centru comercial, prestări servicii, parcare auto subterană), cu nivele de înălțime S+P+4E, în limitele terenul arendat cu numărul cadastral XXXXX, din str. Nicolae Milescu Spătaru, mun. Chișihău, pînă la aplanarea conflictului cu locatarii.

Prima instanță a subliniat că de către Inspecția de Stat în Construcții, au fost emise prescripțiile nr. 003332 din 14 februarie 2017 și nr. 003331 din 14 februarie 2017 cu privire la sistarea autorizației de construire și lucrărilor de construcție, care ulterior de asemenea au fost anulate prin hotărârea instanței de judecată.

Manifestând dezacord față de hotărârea primei instanțe, Simașco Tatiana, Lupașco Svetlana, Buruian Margarita, Braga Svetlana, Olari Tatiana, Calancea Eudochia, Burdila Mariana, Railean Maria, Ceban Maria, Moldovan Liliana, Moldovan Victor, Jechiu Zinaida, Olenițaia Galina, Braga Olesea, Suhovirschi Veronica, Suhovirschi Inga, Suhovirsch Sergiu, Varnacova Victoria, Corduneanu Natalia, Chalkos Ioannis Ilias, Chalkos Silvia Ion, reprezentați de către avocatul Lazari Constantin, la 20 februarie 2018 au contestat-o cu apel, solicitînd casarea hotărârii contestate, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă.

Prin decizia din 13 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de către Simașco Tatiana, Lupașco Svetlana, Buruian Margarita, Braga Svetlana, Olari Tatiana, Calancea Eudochia, Burdila Mariana, Railean Maria, Ceban Maria, Moldovan Liliana, Moldovan Victor, Jechiu Zinaida, Olenițaia Galina, Braga Olesea, Suhovirschi Veronica, Suhovirschi Inga, Suhovirsch Sergiu, Varnacova Victoria, Corduneanu Natalia, Chalkos Ioannis

Ilias, Chalkos Silvia Ion, reprezentați de către avocatul Lazari Constantin, fiind menținută hotărârea din 9 februarie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru (f.d. 11, 14-31, vol. III).

Pentru a decide astfel, instanța de apel a concluzionat că prima instanță a elucidat toate circumstanțele pricinii, a apreciat obiectiv și sub toate aspectele probele administrate la dosar și în consecință a fost emisă o soluție corectă.

Invocând ilegalitatea deciziei instanței de apel, Simașco Tatiana, Lupașco Svetlana și alții, reprezentată de către avocatul Lazari Constantin, fiind împuternicit prin mandatul nr. 0888588 din 25 iulie 2017 (f.d. 141, vol. II), la 30 ianuarie 2019, a contestat-o cu recurs solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârea primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri prin care pretențiile să fie admise.

În motivarea recursului s-a invocat că atât instanța de apel, cât și prima instanță nu au constatat toate circumstanțele importante pentru soluționarea corectă a cauzei, fiind încălcate normele de drept procedural și aplicate eronat normele de drept material.

Instanța de recurs, prin prisma faptului că la 1 aprilie 2019 a intrat în vigoarea Codul administrativ, consideră oportun de a reliefa prevederile art. 258 alin. (3) din Codul respectiv, care statuează expres că procedurile de contencios administrativ inițiate pînă la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare pînă la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Astfel, potrivit art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Instanța de recurs constată că la dosar este atașată scrisoarea din 30 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost expediată în adresa părților copia deciziei instanței de apel (f.d. 32, vol. III), însă la dosar nu sunt date care ar certifica data recepționării de către recurent a copiei deciziei recurate.

Prin urmare, Colegiul consideră că recursul a fost depus în termen.

Copia recursului a fost expediată în adresa intimaților la 15 februarie 2019, însă pînă la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care intimații să-și expună poziția față de temeiurile invocate în recurs.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acestuia.

Examinând temeiurile de admisibilitate ale recursului în raport cu materialele cauzei civile, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor a verificat dacă recursul este formulat de persoana în drept să-l declare,

dacă este depus în termen și dacă nu a fost examinat anterior, și a făcut un raport verbal în fața completului de judecată instituit în mod legal.

Materialele cauzei certifică faptul că recursul nu a fost examinat anterior, fiind respectate, totodată, dispozițiile art. 430 din Codul de procedură civilă.

Audiind raportul verbal al judecătorului-raportor și verificând încadrarea în dispozițiile art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă a temeiurilor invocate în recurs, precum și având în vedere poziția formulată în referință, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, din următoarele considerente.

Ab initio, în conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. În cazul respectiv, judecarea recursului exercitat conform Secțiunii a II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește doar problemele de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt.

În același context, instanța de judecată subliniază că un stat care dispune de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii săi se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de articolul 6 parag. (1) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în special, de dreptul de acces la o instanță și de dreptul de a fi auzit (a se vedea, de exemplu, *Erfar - Avef v. Grecia*, 27 martie 2014, parag. 39 - 40; *Lebedinschi v. Republica Moldova*, 16 septembrie 2015, parag. 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal al unei persoane poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, pentru că prin însăși natura sa, recursul trebuie reglementat de către stat, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere. În acest sens, condițiile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, inter alia, *Marc Brauer v. Germania*, 1 septembrie 2016, parag. 34; *Miessen v. Belgia*, 16 octombrie 2016, parag. 64; *Samardzic v. Croația*, 20 iulie 2017, parag. 28).

Astfel, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

În aceeași ordine de idei, alin. (2) și (3) ale art. 432 din Codul de procedură civilă prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alineatul (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au condus sau ar fi putut conduce la soluționarea greșită a pricinii, în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară sau în cazul în care erorile comise au condus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin urmare, reglementările referitoare la formalitățile și termenele impuse de articolele 433 și 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă sunt formulate suficient de clar și urmăresc protejarea interesului părții, dar și competența

asigurării interpretării unitare a legii de către Curtea Supremă de Justiție. Aceste limitări urmăresc un scop legitim, îndeplinind cerințele securității juridice și buneii-administrații a justiției (a se vedea, *mutatis mutandis*, Beniamin Nersesyan v. Armenia, 19 ianuarie 2010, parag. 22; Erfar - Avef, ibidem, parag. 41, Marc Brauer, ibidem, parag. 35; Miessen, ibidem, parag. 67; Trevisanato v. Italia, 16 decembrie 2016, parag. 36 - 37, Sturm v. Luxemburg, 27 iunie 2017, parag. 36).

Din perspectiva acestor drepturi garantate de Convenția Europeană, completul Colegiului de control judiciar își propune să verifice esența și temeiurile recursului, inclusiv dacă argumentele recurenților referitoare la ilegalitatea deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate, întrunesc condițiile necesare pentru a declara admisibilă cererea acestuia.

În speță, instanța observă că recurenții Simașco Tatiana, Lupașco Svetlana și alții, reprezentați de către avocatul Lazari Constantin a criticat decizia Curții de Apel Chișinău din 13 noiembrie 2018, în baza articolului 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, așa cum este prevăzut, în mod obligatoriu, la articolul 437 alin. (1), lit. f) din același cod.

Din analiza minuțioasă a conținutului cererii de recurs în raport cu decizia contestată/procedura în ansamblu, reiese în mod cert că recurenții au reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară și asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat detaliat.

Pe baza celor prezentate, completul Colegiului constată că observațiile recurenților Simașco Tatiana, Lupașco Svetlana și alții, reprezentată de către avocatul Lazari Constantin nu dezvăluie nici o aparență a încălcării normelor de drept material sau procedural, dar nici a încălcării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin urmare, temeiurile inserate în cererea de recurs nu pot fi calificate ca esențiale și nu ar putea obliga instanța de recurs să primească cererea de recurs spre examinarea în fond și, eventual, să caseze/modifice hotărârea judecătorească contestată. În mod corespunzător, punctele de vedere al recurenteii nu sunt compatibile cu cerințele prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) sau (4) din Codul de procedură civilă, iar, în consecință, recursul dedus judecății nu corespunde condiției de a fi „efectiv” (a se vedea, de exemplu, Petrovic v. Luxemburg, 17 februarie 2011, parag. 31-33, Sturm v. Luxemburg, ibidem, parag. 32).

Din aceste raționamente, instanța de judecată reține existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă. În atare situație, conjunctura stabilită mai sus confirmă lipsa unui formalism excesiv și respectarea unui raport rezonabil de proporționalitate dintre scopul urmărit și mijloacele folosite, iar, în opinia instanței, însăși substanța dreptului de acces la instanță nu a fost afectată.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi audiat”, garantat de art. 6 parag. 1 din Convenție, instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea, *inter alia*, Helle v. Finlanda, 19 decembrie 1997, parag. 55; Latourniere v. Franța, 10 decembrie 2002, parag. 2; Hansen v. Norvegia, 2 octombrie 2014, parag. 71 - 74). De fapt, în concepția instanței europene, art. 6 parag. (1) nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes”, ceea ce s-a constatat în prezenta cauză (a se vedea, *mutatis mutandis*, Kukkonen v. Finlanda (nr. 2), 13

ianuarie 2009, parag. 24; Beniamin Nersesyan, ibidem, parag. 23 - 24; Akaki Tchaghiashvili, ibidem, parag. 34 sau Papaioannou v. Grecia, 2 iunie 2016, parag. 45).

În conformitate cu art. 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Astfel, având în vedere circumstanțele stabilite supra, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide în mod unanim că recursul depus de către Simașco Tatiana, Lupașco Svetlana și alții, reprezentați de către avocatul Lazari Constantin nu ridică probleme de drept și nu poate fi acceptat spre examinare în fond, urmând a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) Cod administrativ, art. 269-270, 432, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă al RM, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se declară inadmisibil recursul depus de către Simașco Tatiana, Lupașco Svetlana și alții, reprezentați de către avocatul Lazari Constantin.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecător

Mariana Pitic

judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu